A'

CSASZARI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDELMÉ VEL.

Nro. 27.

Költ Bétsben, Szent György Havának (Aprilisnek) 2-dik napján 1802-dik Esztendőben.

B é t s.

Az a' szomorú hír érkezett ide Nápoly Várossából, hogy a' Szárdiniai Királyné Mária Adelheid, a' szerentsétlen XVI-dik Lajos vólt Frantzia Király testvér nénnye; életének még tsak 43 esztendejében, kevés ideig tartott betegsége után, kimúlt a' világból. Erre nézve gyászba öltözött a' Cs. Kir. Udvar, a' tegnapi naptól fogva. A' miolta Károly Negyedik Emánuel, a' most uralkodó Szárdiniai Király megfosztatott Turin lakta-várossától, 's Pedemontium derék tartománnyától, Királyi Udvarával Olasz Országnak déli tartományaiban tartózkodik; e-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

lőször ugyan is Florentziában múlatott, azután Cagliariban, Szárdiniai szigetének fő várossában, végre Rómában lakott, egynehány hó napoktól fogva pedig Nápolyt választotta ideig való lakó helyének.

Bővebb elő-adása azon Császári Királyi Rendelésnek, melly a' négy garasosokra nézve a' most folyó esztendőben Mártz. 15-dikén kiadatott. 1.) A' négy garasosok, Magyar, Erdély, Cseh Országokban, nem külömben az Ő Felsége más Német Országi, Gallitziai örökös Tartományaiban, első Aprilistől fogva, a' jövő Augustus hónap 31-dikéig, minden közönséges, 's magános fizetésekben 12 krajtzárokban elvétetődnek, de a' meghatározott idő után nem lesznek folyamatban. 2.) Minthogy pedig megeshetne, hogy az Ő Felsége ezen parantsolatja kihirdettetése után, azok, a' kik vagy egy, vagy más módon adósok tsak hogy mennél előbb szabadúlhassanak a' kezeknél lévő négy garasosoktól, tsupán illyen pénzel fizetnék azokat, kiknek tartoznak: tehát, hogy e' réfz ben is tudja mind az adós, mind a' költsönöző magát mihez tartani, ezen Cs. Kir. Rendelés azt tartja, hogy senki se köteles, a' magános fizetésekben az egész summát, adóssától tsupa 12 krajtzárosokban elvenni, hanem 100 forint adósságban, tsak tíz forintot fizethet négy garasosokban az adós, 's ennyit tartozik elvenni a' költsönöző, többet pedig nem. Igy kell ezt érteni, a' nagyobb summából álló magános adósságok lefizetésére nézve is. P. o. 1000 forint adósságban, 100at mindenkor köteles elvenni adóssától a' költsönöző, négy garasosokban;

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

a' többit pedig az, más pénzben tartozik lefizetni. 3.) Hogy pedig azok, kiknél négy garasosok találtatnak, kárt ne valljanak, 's idejek lehessen a' béadásokra, nem csak Augustus végéig, hanem egész November 30-dikáig, minden Cs. Kir. Kaſzſzákba, adó, vam fizetésekben elvétetnek. 4.) Ezen idő alatt, minden belső, Ærariális Kredit Kaſzſzákba (kivévén a' Bétsi, 's úgy nevezett Elő Austriai Bankókat) bé lehet adni a' négy garasosokat kapitálisúl, 's ſzáz forint négy garasosért; négy pro centós, (4 forint intereses) kötelező levél adódik. 5.) Egyéb aránt; a' jelen való ſzempillantástól fogva, a' Bankó-tzédula Kaſzſzákban fel nem válthatnak a' négy garasosok; Bankó-tzédulákra: mivel Ő Felségének meghatározott akaratja az, hogy a' most folyamatban lévő Bankó-tzédulák ſzáma ne csak ne ſzaporíttasson, hanem a' lehető módon kissebbítessen. A' meghatározott nyóltz hónapok elforgása után, el nem vétetnek többé a' 12 krajtzárosok; a' pénz-verő, 's váltói Hivatalokon kivül, a' hová ha béadódnak, csak annyiban vétetnek-el, a' mennyit megfontoltatván, belső betsek ſzerént érnek.

Magyar Országh.

Posonyból Mártz. 30-dikán. Az a' polgárokból álló sereg, melly 1790-ben állíttatott-fel, ſzembetünőképpen ſzaporíttatik, 's gyakoroltatik, hogy Ő Felségét, ki a' jövő hónapban elkezdődő Országh-gyülésére maga ſzeméllyében méltóztatik lejönni városunkba, illendőképpen fogadhassa. — Az ide való város Tiſztviselői, olly rendelése-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ket tettek, mellyek a' város tsinosságára tzéloznak, 's mind arról gondoskodtak, a' mit, az úgy nevezett Politzia, mindenkor ugyan, de kivált mikor az egész Ország Fő Méltóságai, 's Rendei, nálunk megfognak jelenni, tőlök szükségesképpen megkiván. — Az idegen napszámosoknak, fa-vágóknak, kik a' magok kenyereken dolgoznak, napi számok 27; azoknak pedig, kik a' más kenyerén munkálódnak, 36 krajtzárra határoztatott; 's ennél többet 6 forint büntetés alatt nem adhatnak nékik azok, a' kik velek dolgoztatnak.

Sopron Márt. 30-dikán. Ma vólt itt a' Vármegye közönséges Gyülése, Hertzeg Eszterházy Fő-Ispányunk elől-ülése alatt, kinek rövid beszédje után fel-olvastatott a' F. Király levele, 's azon Ország Gyülésére küldendő Követek Tek. Ötves első Vitze-Ispány, és Váralllyai Várm. Fiskális Urak személyében kiválasztattak. Azután némelly Armális levelek tétettek közönségessé. Ezek között vólt Győri fi Báró Felner Urnak levele is. Végre Deputútzió neveztetett-ki a' Gravamenek kidolgozására. Április 5-dikén ismét Gyülés lészen, mellyen a' Fő-Ispányunk ismét megfog jelenni.

Sopronból Mártz. 24-dikén. Hozzánk két mértföldnyire, Nagy Martony mező városotskában, egy tsemege sütő vigyázatlansága miatt tűz támadt, 's 80 házak elégtek.

Debretzenből Mártz. 20-dikán, Nem győzi az ember hallani azoktól, kik, a' mint mondják az úgy nevezett nagy Világban forgattak, ezt a' panaszt, hogy a' tsinossabb társaságokhoz szokott emberek, nem sok gyönyörű-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

séget találhatnak, az együgyű emberek között, kik, beſzédek, 's magok viselése által mindenkor hibáznak az illendőség, a' pallérozotság regulája ellen, nevezetesen, hogy az ollyan városokban, a' hová még a' módi, 's idegen ſzokások bé nem tsűſztak, tsak az ollyanok gyönyörködtethetik magokat, kik ſzéllyel se néztek a' világban. Ha méltó panaſz-é ez vagy nem, nem ſzükség meghatározni, az ollyan ember előtt, a' ki tudja, miben áll, az az igaz értelemben vett bóldog együgyűség, mellynek tsak emlékezete is édes: azomban az úgy nevezett nagy Világban forgott Embernek az is ſzokása, hogy azt, a' ki az igasságot kereken kimondja, hamar ostobának, tapaſztalatlannak tartja. Akárminek nevezzen, az illyen finnyás ízlésű ember, nem sokat gondolok vele; én a' nagy Világban nem forgottam; nem is tudom, mit teſz ez a' nevezet; 's mitsoda tulajdonságoknak kell meglenni azokban, kik ennek tagjaivá akarnak lenni. Abba hagyom hát a' nagy Világban forgott embereket; nem irigylem ſzerentséjeket, hogy egy előttem esmeretlen világra találtak; azt az egygyet mindazáltal sajnálom, hogy bennünket minden vétségünk nélkül kirekeſztenek azon társaságból, mellybe az én itéletem ſzerént minden emberek tartoznak. Tudom azt, hogy a' jó ſzívű együgyű emberek, tsak azt ſzokták mondani, a' mit éreznek. Nem avatkoznak az ollyan dolgokban, mellyek rájok nem bízattattak: elégnek tartják azt, ha kötelesſégeiket véghez vihetik. Nem épitenek a' levegő égben várakat. Nem igérik másoknak ſzolgálatjokat, úgy hogy ſzavokat meg ne állanak.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

Ha tölök telik, jó szívvel segítenek a' szükölködökön. Nem onnan mérnek másokat, hogy mit beszélnek, hanem onnan, hogy mit tsinálnák. Ha nem tudják is az együgyű emberek az újmódi szokásokat: de tudják azt, hogy nem is az a' fö tzélja az embernek, hogy másokat majmoljon, a' szokásokban. A' jó értelemben vett együgyű emberek, egyenesen szoktak itélni a' dolgokról: minthogy nintsenek rászoktatva, hogy a' más szemével lássanak, leg-alább nem szoktak valamit tsak azért rá hagyni, hogy más mondja. Az igaz nem tudnak akkor is nevetni, mikor belöl valósággal szomorkodnak, de nints is rá szükségek. Nem tudnak a' Nagy Világban történt dolgokról beszélni: de nem is sok haszнát vennék az illyen sikeretlen beszédeknek. Az igaz, hogy nem a' bévett formuláre szerént beszélnek másokkal: de ennek tsak az az oka, hogy a' sziveket szokták elébb megkérdeni, minek-elötte szóllanának. A' kinek az egyenes szív, jó indúlat, minden tettetés nélkül való barátság, meg nem veszтegetett erköltsök tetszenek: az mindenkor talál magának elég gyönyörüséget, a' jó értelemben vett együgyű emberek között; ha mindgyárt nem talál is köztök, úgy nevezett pallérozottakra. A' mi Éleink, az egyenes lelkűség, bátorság, vitézség, nemes szív, 's a' Haza, 's köz jó eránt való szeretet által különböztették meg magokat: nem pedig az által, hogy a' nagy Világot úton út félen emlegették vólna.

Újvidéken egy tanúló késő estve régi gazdasszonyához megy, kinél ruháját adósságáért zálogba hagyta. A' jó asszony, kérésére szállást adott néki a' maga szobájában; de

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

maga veſzedelmére; mert alig hogy elaludt, mindjárt agyon ütötte a' tanúló, 's azzal el-ló-dúlt. Eſzébe jút az úton, hogy a' ſzomſzéd tsaplárné látta ötet azon estve régi ſzállásán; viſzſza megy, ſzép ſzín alatt a' házból kitsalja a' tsaplárnét, 's ezzel is úgy akart bánni, mint a' másik aſzſzonyal. Nem ijedt-meg az aſz-ſzony; magát egy darabig óltalmazza, a' küſz-ködésbe elfáradván lármát ütött; az ifjú elſza-ladt, 's jó ideig a' duna partyán andalgott, be-lé is ugrott vólna, de hamar érték, 's megfog-ták. Ezt a' gonoſzságot azért tselekedte, hogy azon 6 forint adósságtól, mellyel gazdá-aſzſzo-nyának tartozott, megmenekedhessen.

Olaſz Orſzág.

Májlándból Mártz. 14-dikén. Az első Kon-zul meghatározta, hogy az Olaſz Orſzági Reſs-publika, ezután minden hónapban 1 millio, 600,000 livrát fizessen, a' nála lévő Frantzia sereg tartására; és így 150 ezerrel kevesebbet, mint ez előtt tartozott fizetni. — A' múlt Fe-bruarius vége felé útazott, valamelly Nova-rai lakos, Turin felé. Útjában elő talált egy régi barátját, ki éppen Novarába menni ſzán-dékozott. Sajnálta, hogy hozzá, házánál nem lehet ſzerentséje. Ir egy tzédulát az úton, hogy azt adja barátja, Felesége kezében; melly-ben a' többek között Feleségét kéri, hogy az e-zen tzéduláját kézhez ſzolgáltató jó embert, egéſz ſzivességgel, barátsággal fogadja. Mind a' ket-ten folytatják útjokat. A' Novarába útazót, megtámadják holmi úton állók, 's meg-gyilkol-ják. Midőn 'sebjét motózzák, megtalálják a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

nála lévő tzédulát, mellyet haſznokra akartak fordítani az által, hogy egygyik, a' megölt ſzerentsétlen ruháját lehuzza, abban felöltözik, a' többi mint inas kíséri, 's ollyan tzéllal vóltak, hogy a' Levél mellett béſzáljanak a' Nóvarában lévő Aſzſzonyhoz. Mi leſz belőle? A' rendelt helyre eljutnak; az Aſzſzony mindeniket jó ſzívvel látja; azután ágyat vet. Éjfél tájba felkelnek az úton állók; a' házi ſzolgát megölik; azután az Aſzſzonyhoz mennek, 's kénſzeritik, hogy minden rejtek helyeit, almáriomjait nyitogassa ki. Azzal fenyegetik, hogy ha a' pénzt kezekbe nem adja, kegyetlenül végzik-ki a' világból. Reſzketve bévezeti az Aſzſzony a' gaz embereket egy oldal ſzobába, hol egynehány zsáſzkó pénz vólt. Azomba maga egy ajtón kisuhan; 's tartván attól, hogy ha lármát üt, majd nem elég ember gyül öſzve, meg-gyújt egy ſzalma zsákot; tüzet kiált. A' ſzomſzédok öſzve gyülnek, 's a' gyilkosokat meglepik.

Frantzia Orſzág.

Párisból Mártz. 7-dikén. Amaz esmeretes világi Pap Sicárd, a' Párisi siket némák Tanítója, kikölt egy letzkéjében, ez ellen a' Frantzia ſzó ellen Citoyen; 's azt igyekezett megmutatni, hogy az nem polgárt, hanem városi lakóst teſz; a' honnan roſzſzúl hivják így a' Frantziák közönségesen a' polgárokat. A' Filoſofiai Decas nevü írásban megtzáfoltatott Sicárdnak ezen vélekedése, 's a' régi Rómaiak munkájából, 's az újjabb Frantzia Irókból felhozott példák által megmutattatott, hogy mindenkor vevődött ez a' ſzó olly értelemben, a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

mint azzal közönségesen élnek. Némelly idegenek tsudálkoztak azon, hogy a' közönséges Kaſzſzából fizetett Tanítók, azt merik feſzegetni, a' mi az egéſz Respublikára tartozik. Nem minden következés nélkül való dolog, sokſzor egy egéſz Nemzetre nézve is, az, hogy mitsoda értelemben vevődjön ez vagy amaz ſzó. Tudjuk, hogy tsak ennek az egy ſzónak: ſzabadság, roſzſzúl való értése, mitsoda sok kárt okozhat egéſz Nemzeteknek is, kivált mikor annak értelmét a' fegyver határozza-meg.

Párisból Mártz. 15-dikén. Polgár Lalande, az ég-visgálás Tudománnyának a' históriáját írta-le; a' melly munkájában, a' ſzokásban lévő idő ſzámmal él, 's a' többek közt azt jegyzi-meg ezen munkátskájában: ezen munkámban a' minden Nemzetek Kalendáriomával éltem, meglévén a' felől győzettetve, hogy a' Frantzia Kormányſzék is nem sokára ráveſzi magát azon Kalandárioma elhagyására, mellyet ſzomſzédjai nem értenek.

Párisból Mártz. 16-dikán. A' Párisi hivatalbéli Újság azt írja, hogy az Anglus Irók által mostanában közönségessé tett hírek, olly képtelenek, hogy azoknak az elő-adása annyit teſz, mintha egyſzersmind az ember megtzáfolná. Az Anglus Irók (így ſzólt az említett Újság) motskolják a' Párisi Publikumot; a' magános társaságok tagjait tudatlanoknak, durváknak tartyák, a' ſzép Nemet ſzemtelenséggel vádolják: holott ſzerentséseknek tartják magokat az itt lévő Anglusok, ha magokat, kedveseiket tsinos társaságainkban múlathatják. Azt állítják továbbá, hogy az Orániai Hertzeg leſzſz a' Ba-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

tava Respublika első tisztviselője, 's egy, a' Bourboni Házból való személy, a' Frantzia Nemzet Királya: holott az írt Hertzeg maga lemondott Helytartói hivataláról. Ezek az írók, Bonapárté Jósefet Párisba útaztatják; Cornwallis számára pedig már azt mondják, hogy készen lett vólna Calaisban a' hajó, mellyen Angliába szándékozott: holott, az első a' Sommei departamentomból ki se ment; az utólsónak pedig eszébe se vólt, hogy addig elhagyja Amienst, míg a' békesség, tökéletességre nem megy, vagy leg-alább miben léte végképpen el nem válik. Egyszer azt mondják, hogy a' Frantziák most ollyanok, mint a' Muszkák vóltak első Péter Czár alatt; másszor Bonapartét, Nagy Károly Császárral hasonlítják öszve; néha pedig az Olasz Országi Respublika igazgatására küldik Párisból, 's azt állitják, hogy a' Frantzia Nemzet meg nem elégedvén a' Kormányszékkel, ismét zenebonáskodik; holott ebben se hire, se tanátsa. Ezen haszontalan lárma, nem elégséges arra, hogy a' Frantzia Nemzet ditsőségét, a' Respublika hatalmát, a' kormányszék erejét kissebbítse; nem akadályoztathatja meg a' békesség elkészülését: hanem tsak ugyan támogathatja a' két Nemzet közt most lábra kapott hibás vélekedéseket, 's kinek kinek eszébe juttathatja azt, hogy melly szükséges vólna, ha ez a' két Nemzet úgy egygyet érthetne, a' mint, azt tsak nem az egész Világ tsendessége kivánná.

Párisból Mártz. 17-dikén. Környülállásos tudósitások érkeztek Párisba, a' Frantzia sereg S. Domingóba lett kiszállásáról, annak ostro-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

meltatásáról, 's el-foglaltatásáról. Egéſzſzen ellene ſzegezték magokat a' Feketék a' Frantziáknak. Mihelyt ezek a' partokra kiſzállottak, mingyárt rájok rohantak a' Feketék, 's azt kiáltották, hogy ők az Európaiakat nem ſzenvedhetik. Haſzontalan ajánlották a' Frantziák barátságokat; ſzép ſzóval semmire sem mehettek, 's erőhöz nyúlni kénteleníttettek. Tussaint azt parantsolta az erősségek Komendánsainak, hogy minden Frantzia hajókat furdáltassanak kereſztül, 's magokat utólsó tsepp vérekig oltalmazzák. Cap Francoisból egy Mulatt Kapitány Sangos, a' Frantzia hajókhoz ment, 's azt mondotta, hogy Generál Kristóf, éppen most küldött egy Kurírt Tussainthoz, további rendelésének megtudására. Ha az alatt a' Frantziák a' városra tüzelnek, ő a' hajókat a' várossal egygyütt meggyújtatja, a' Fejéreket mind megöldösteti. Ismét egy Deputátzió jött-ki a' városból, melly a' Frantzia Generálist arra kérte, hogy vegye gondolóra a' városban lakók ſzerentsétlen sorsát. A' tzélja ezen Deputátziónak a' vólt, hogy időt nyerjen arra, hogy a' Feketék rendbe ſzedhessék magokat. Midőn Fr. Generális Humbert Cap Francoishoz megérkezett; már akkor tüzbe vólt a' város, mellyet a' Feketék felgyújtottak. — Végre tsak ugyan megvették a' Frantziák a' várost, mellyben vóltak a' Tussaint gyermekei is, kik Attyokhoz küldettek, egy levéllel egygyütt. A' városban sok ágyúk, 's egyéb tüzelő fegyverek, puskapor találtattak, mellyek az éſzaki egygyesült Amérikai Státusokból ſzállítódtak oda. 1200 Feketék, a' Frantzia sereg köz̈t eloſztattak, — Sen-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ki se tudja a' Frantziák közzül, hol van maga Tussaint, kit sok katonái oda hagytak. — Átallyában ſzólván keményebben bántak a' Feketék, alatt való fekete társaikkal, mint az Európaiakl, 's öket sokkal több dologgal terhelték, mint ezek. — A' Spanyolok is segítették hathatóson a' Frantziákat, S. Domingó ſzigete elfoglalásában. — Az első Konzul Bonapárté, következendő értelmű hirdetést küldött S. Domingóba: „S. Domingói lakosok! Akármitsoda eredetűek, ſzínűek legyetek is, az Isten, 's a' Respublika ſzemei előtt mind egy formák vagytok. Frantzia Orſzág, ſzinte úgy, mint S. Domingő, a' pártosok prédája vólt, 's a' külső, 's belső hadakozások által rongáltatott. Mind ezeknek vége van. Minden Nemzetek megölelték a' Frantziákat, 's nékik békességet, 's barátságot esküdtek. Magok a' Frantziák is megölelték egymást, 's megesküdtek, hogy egymásnak baráti, attyafiai leſznek. Öleljétek-meg ti is a' Frantziákat, 's örüljetek, hogy Európai barátitokat, atyátokfiait, ismét láthatjátok. A' Fr. Kormányſzék Generál Leclérc-et küldi nagy erövel hozzátok, hogy titeket, a' ti, 's a' Respublika ellenségei ellen óltalmazzon. Ha azt mondják néktek, hogy ez az erő arra rendeltetett, hogy benneteket ſzabadságotoktól megfoſzſzon, azt feleljétek: nem fogja ezt a' Respublika soha megengedni. Gyüljetek öſzve a' hozzátok küldött Generális körül. Böséget, 's békességet viſz ő hozzátok. A' ki mellőle elpártol, az, Hazája árulójává leſzſz, 's azt, a' Respublika haragja ſzinte úgy megeméſzti, mint a' tűz a' ſzáraz ſzalmát." — Különösen hangzik ez a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

jelentés, kivált ha valaki, mikor olvassa, tsak ott jártatja az eſzét, ki pennájából ſzármazott: de még különössebben, ha azt is meggondolja, hogy itt olly barátságról van emlékezet, mellyet a' Frantzia sereg fegyverrel köt a' Feketékre, kik nagyobb réſzént örömest nem ſzerettek vólna semmit is tudni a' Frantziákkal való barátságról.

Párisból Mártz. 17-dikén. Az első Konzul, Tussainthoz is küldött egy levelet, mellynek az értelme ide megy-ki. Az a' békesség, mellyet a' Frantzia Respublika Angliával, 's több Európai Hatalmasságokkal kötött, 's a' melly a' Frantzia Nemzetet olly nagygyá, 's hatalmassá tette, olly állapotban helyheztetett bennünket, hogy már most, a' Domingói dolgokra is fordítsuk figyelmetsségünket. Küldjük Generális Leclerc-et, egy fegyveres sereggel, melly a' Frantzia Nemzet eránt tiſzteletet fog ſzerezni, Ezen katonáink nagy ſzolgálatokat tettek már a' Hazának; mindenik megérdemli, hogy betsüljük. Ezek vetettek véget a' belső hadakozásnak, ezek ſzelidítették-meg, a' vad gondolkodású polgárokat, 's ezek állitották helyre a' Vallást. A' te általad kéſzitett Konstitútziója S. Domingónak, nem egygyez ugyan-meg mindenben a' Respublika akaratjával: reményljük mindazáltal, hogy által látván, hogy a' környülállások változtak, te léſzel az első, ki térdet fejet hajtaſz a' Frantzia Respublika kivánságának. A' nyakasság, mind Téged, mind az alattad valókat, nagy ſzomorúságunkra, ſzerentsétlenné tehetne. A' Feketék megnyerik ſzabadságokat: te pedig, a' betsületre,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

's a' külső jutalomra is számot tarthatsz. Tsak a' Frantzia Respublika fő hatalma alatt érhetik-el a' Feketék, a' valóságos szabadságot. Az el-múlt dolgokat, nem üzzük füzzük; tsak azon vitéz magad viselését veszszük gondolóra, melly által magádat, a' Spanyolok, 's Anglusok, a' mi vólt ellenségeink ellen folytatott hadakozásban, kimutattad. Tarts számot, a' mi erántad határt nem esmérő tiszteletünkre, és viseld úgy magad, a' mint illik, egy, a' Világon leg-első Nemzet Polgárjához. — Bonapárté.

Párisból Mártz. 19-dikén. Az emberi érzékenység, öz még a' Feketékkel is. Azon kegyetlenségek közzé, mellyeket a' Feketék Generálissa Kritof, a' Frantziák 's. Domingóba lett érkezésekor, mind maga véghez vitt, mind pedig emberei által elkövetett; tartozik azon tselekedete is, hogy egy Feketére azt bizta, hogy Piccoletban valamelly Európai embert öljön-meg. Ez nem tsak véghez nem vitte a' reá bizott istentelenségét, hanem hírt mutatott az Európai embernek a' szabadúlásra.

Strásburgból Mártz. 21-dikén. A' Párisi hírek szerént, az Orosz, 's Prusszus Követek, Talleyrand Frantzia Ministernél, a' külömbféle Hatalmasságok hadakozásban vallott kárai ki-pótolásáról tartottak gyülést, 's egymással ollyan egyezésre léptek, mellyre, a' F. Austriai Ház helybe-hagyása is megkivántatik.

Anglia.

Londonból Mártz. 6-dikán. Igen nagyon belé szeretett egy ifjú valamelly szép leányba. Azt tselzi-fel magában, hogy el-lopja; de minek-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

élőtte véghez vitte volna tsintalan szándékát, a' leány testvér báttyának fülébe ment a' hír. Ez húga ruhájába felöltözik, éjtszaka ezt ölelte-fel a' setétbe leány helyet, 's lovára felpakolva elvitte. Reggel víradtakor vette észre, hogy a' leány helyet férfit lopott, minden kinevette.

Londonból Mártz. 11-dikén. Tsak nem megvólt már az állitva, hogy a' Máltai erősség egy része, az ott lévő úgy nevezett Máltai Vitézekből, a' más része pedig Nápolyi seregből áljon. A' Bonapárté, Olasz Országi Respublikában Præsessé való tétele, akadályúl szolgált az Amiensi alkudozások folyásának, 's a' dolgok menetelét egésszen megváltoztatta.

Londonból Mártz. 12-dikén. Admirális Nelson ma hólnap kievez Portsmuthból, Napnyúgotti India felé. Még is nagyon készítteinek a' hajók kikötő helyeinkben, sokan még a' tengeri Katonák közzül is fordíttathak ezen munkára.

Belgium.

Hágából Mártz. 14-dikén. Közönséges újság leveleink azt erősítik, hogy a' Monasteriumi Püspökség azon része, melly az Ems vize bal partján feksik, a' Batáviai Respublikához fog kaptsoltatni, Flándrián, Maestrichton, Venloo-n vallott kára pótolására.

Hágából Mártz. 16-dikán. Mind jobban jobban kezdenek azon hírek elenyészni, mellyekkel majd minden újságok tele vóltak; mint ha tudniillik az Angliai Udvar nem sokára elkezdené a' Fr. Respublikával, 's következésképpen velünk is a' hadat. Erre a' gondolatra az Anglusok, nagy hadi készületei adtak alkalma-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

tosságot, de a' mellyeknek a' tzélja; ha ugyan az újjabb híreknek hitelt lehet adni, éppen más vólt. A' mi Admirálisunk Winter, olly parantsolatot vett a' Kormányszéktől, hogy a' közép tengerre evezzen. Hihetőképpen nem tart a' Kormányszék attól, hogy az Anglusok ellenünk fordítsák készületeiket, mivel külömben más parantsolatot adott vólna Admirális Winternek. — Az Anglus hajók, mellyek olly hirtelenséggel kikészültek, majd mind Jamaika felé eveztek. Igen bajos lenne a' S. Domingóban lévő Frantzia seregre nézve, ha az Anglusokkal Amerikában kiütne a' háború, 's ha annak a' békesség, mellynek nem sokára lejendő egészszen való elkészülését reményljük, eleit nem venné.

Török Ország.

Konstantzinápolyból Mártz. 10-dikén. Mintegy 10 esztendőkkel ez előtt, támadt Arábiában egy vallásbéli Secta, melly egy Fő Valóságnak létét hiszi 's tanitja: de más részről, Mahumedet, 's a' Korántt semmire se tartya. Fegyver által igyekezik tudománnyát másokra tolni, 's kiterjeszteni. Az Eufrates körül fekvő Tartománnyait, méltán féltheti a' Fényes Porta ezen Vallás szine alatt vitézkedő emberektől, kik már is nagy félelmet okoztak, Bassora, Bagdád vidékén. — Ha az ember meg-gondolja, a' Török Birodalom mostani állapotját; igen sokat hasonlít az, az ollyan ház-néphez, mellyben a' tselédek, azt tsinálják, a' mi nékik tetszik, 's egygyik sints egy akaraton.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197